

Cover

Til Borgerrepræsentationens medlemmer

Borgerhenvendelse om Hovedstadens Beredskabs undervisning af private kunder

Resumé

En borger, Friedl Ovesen fra Beredskabsgruppen, har rettet henvendelse om Hovedstadens Beredskabs salg af kurser til private. I henvendelsen stilles Borgerrepræsentationen en række spørgsmål om bl.a. rimeligheden i Hovedstadens Beredskabs salg af kurser, som også varetages af private udbydere, og af grundlaget herfor. Økonomiforvaltningen (ØKF) redegør nedenfor kort for sagens baggrund og for forvaltningens bemærkninger til de stillede spørgsmål.

Baggrund og forvaltningens bemærkninger

Københavns Kommune og 7 andre hovedstadskommuner har stiftet Hovedstadens Beredskab I/S (HBR) som et kommunalt fællesskab i henhold til beredskabsloven og § 60 i lov om kommunernes styrelse.

Ejerkommunerne har til HBR overdraget kompetencen til at varetage deres opgaver efter beredskabsloven mv. til HBR. Desuden har 7 ejerkommuner, inkl. København, hver især kompetenceoverdraget bl.a. kurser vedr. PLOV-forløb (Påbegyndt Livsfarlig Og Voldelig handling).

HBR er som kommunalt fællesskab omfattet af den kommunale styrelseslov og tilsyn af Ankestyrelsen, som har godkendt stiftelsen, kompetenceoverdragelsen og HBR's vedtægter med bilag. Det følger af vedtægterne, at HBR - udover de overførte opgaver - kan varetage sideordnede aktiviteter for ejerkommunerne og andre i det omfang, der er hjemmel hertil i lovgivningen, herunder i retsgrundsætningerne om kommunalfuldmagten. Aktiviteterne, bl.a. undervisning/rådgivning i beredskabsfaglige forhold, er angivet i vedtægternes bilag 9. Det er HBR's ansvar at sikre, at der er hjemmel til en sideordnet aktivitet.

HBR's aktiviteter er grundlæggende forankret i beredskabsloven. HBR har hjemmel i beredskabsloven bl.a. til at udbyde kurser eksternt, når kurserne har et forebyggende sigte omfattet af lovens § 1. Bestemmelsen fastsætter, at redningsberedskabets opgave er at forebygge, begrænse og afhjælpe skader på personer, ejendom og miljøet ved ulykker mv.

Hertil kommer, at der gælder en central undtagelse fra det generelle forbud mod kommuners (og kommunale fællesskabs) udøvelse af

06-11-2025

Sagsnummer i F2
2025 - 23029

Dokumentnummer i F2
9336092

Sagsnummer eDoc
2025-0351347

Sagsbehandler
Thor Rasmussen

erhvervsvirksomhed følger af kommunalfuldmagten, når der er tale om salg af overskudskapacitet, der uundgåeligt (og tilfældigt) opstår som led i kommunens/fællesskabets varetagelse af sine primære opgaver. Sådan overskudskapacitet kan f.eks. skyldes behov for at håndtere spidsbelastninger (periodisk) eller for at opretholde et beredskab, hvad enten dette beror på hensyn til løsning af den primære opgave eller på en lovgivningsmæssig forpligtelse.

Undtagelsen er begrundet i en værdispildsbetragtning, hvor hensyn til en rationel udnyttelse af kommunale ressourcer og at undgå værdispild vægtes over hensyn til den private sektor. Især for at undgå konkurrenceforvridning er det dog en betingelse, at salg af overskudskapacitet sker til markedspris, men også at prisen dækker den fulde kostpris. Det er ØKF's opfattelse, at HBR's beredskabsmæssige forpligtelser uundgåeligt medfører en vis overskudskapacitet, som HBR - ud fra de anførte forudsætninger - lovligt kan sælge til andre, herunder private.

På den baggrund har ØKF flg. bemærkninger til borgerens spørgsmål:

1. Finder I det rimeligt, at Hovedstadens Beredskab udbyder systematisk kursusvirksomhed for private kunder, når de samtidig varetager opgaver på vegne af flere kommuner? ØKF: *HBR kan udbyde kurser i det omfang, der er hjemmel hertil i beredskabsloven, eller hvis det sker med henblik på at undgå spild under iagttagelse af reglerne for salg af overskudskapacitet. Indtægterne reducerer ejerkommunernes bidrag til HBR til dækning af beredskabsudgifter.*
2. Hvordan sikrer I, at reglerne om overskudskapacitet overholdes, og at undervisningen kun sker, når der faktisk er ledig kapacitet? ØKF: *Kommunens kompetence på beredskabsområdet er overdraget til HBR. Det er derfor HBR's forpligtelse at sikre sig, at reglerne overholdes.*
3. Bør undervisning af private borgere og virksomheder ikke henvises til de mange private udbydere, som allerede leverer disse ydelser på kommercielle vilkår? ØKF: *Der henvises til ØKF's bemærkninger i relation til spørgsmål 1.*
4. Hvordan forholder I jer til risikoen for konkurrenceforvridning og indirekte statsstøtte, når offentligt finansierede ressourcer anvendes til erhvervsmæssig aktivitet? ØKF: *Der henvises til ØKF's bemærkninger i relation til spørgsmål 1. Derudover bemærkes, at salg af ydelser skal ske til markedspris/minimum kostpris. Der foreligger dermed ikke risiko for (ulovlig) statsstøtte til private virksomheder.*

Kære Medlemmer af Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune

Jeg skriver til jer for at fremføre bekymring vedrørende et voksende problem, som har indflydelse på både **fair konkurrence** og **forvaltning af offentlige midler** i København. I denne sammenhæng henviser jeg til **Hovedstadens Beredskab**, som udfører en bred vifte af opgaver for flere kommuner, herunder København. Jeg vil gerne påpege, at **Hovedstadens Beredskab** i stigende grad udbyder **kurser og undervisning til private virksomheder og borgere**, hvilket sker i direkte konkurrence med private aktører, der leverer de samme ydelser.

Beredskaberne **benytter muligvis** offentligt finansierede **lokaler, køretøjer, udstyr, IT, pc'er og telefoner**, der allerede er betalt af skatteyderne. Derudover kan de udnytte offentligt finansierede personale og ressourcer, hvilket giver dem en økonomisk fordel, som private virksomheder ikke har adgang til. Dette giver **Hovedstadens Beredskab** mulighed for at udbyde kurser på markedsvilkår, hvilket fortrænger private aktører, der arbejder på samme marked og skal dække deres omkostninger fuldt ud.

De private aktører, der tilbyder **førstehjælp, brandøvelser og PLOV-forløb** (Påbegyndt Livsfarlig Og Voldelig handling), kan derfor ikke konkurrere med **Hovedstadens Beredskab**, der opererer med offentlige ressourcer og en skattefinansieret infrastruktur.

Jeg vil gerne stille følgende spørgsmål til Borgerrepræsentationen i København:

1. Finder I det rimeligt, at **Hovedstadens Beredskab** udbyder **systematisk kursusvirksomhed** for private kunder, når de samtidig varetager opgaver på vegne af flere kommuner?
2. Hvordan sikrer I, at **reglerne om overskudskapacitet** overholdes, og at undervisningen kun sker, når der faktisk er ledig kapacitet?
3. Bør undervisning af private borgere og virksomheder ikke **henvises til de mange private udbydere**, som allerede leverer disse ydelser på kommercielle vilkår?
4. Hvordan forholder I jer til risikoen for **konkurrenceforvridning** og **indirekte statsstøtte**, når offentligt finansierede ressourcer anvendes til erhvervsmæssig aktivitet?

Jeg vil gerne foreslå, at Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune tager stilling til, hvordan **Hovedstadens Beredskab** bør agere på markedet for undervisning, og om der er behov for at skabe **klare rammer** for, hvordan og hvornår offentlige enheder som **Hovedstadens Beredskab** kan tilbyde undervisning og ydelser til private kunder. Formålet bør være at sikre **fair konkurrence** og at undgå, at offentligt finansierede ressourcer bruges til aktiviteter, der burde være overladt til private udbydere.

Jeg ser frem til jeres tilbagemelding og håber, at I vil tage dette vigtige emne op til politisk overvejelse.

Med venlig hilsen

Friedl Ovesen

Beredskabsrådgiver | Beredskabsgruppen

Fruebjergvej 3 · 2100 København Ø

+45 3141 2890 | +45 2634 2525

friedl.ovesen@beredskabsgruppen.dk

www.beredskabsgruppen.dk